

Una revolució revolucionària

written by Joan Fonollosa | 26 d'agost de 2021

Reedició de l'article inicialment publicat el 12/3/2019

Començo a tenir la sensació que d'aquí a un temps –posem cent anys– els llibres d'història parlaran de la Revolució Catalana d'una manera semblant a com els d'avui parlen de la Revolució Francesa o de la Russa. I és que estem fent una revolució molt revolucionària. M'explico.

En primer lloc, és una revolució política en tota regla. Un poble s'ha alçat contra un sistema de poder injust i arbitrari per tal de canviar les coses. Com a la Revolució Francesa i la Russa es tracta de substituir un règim obsolet o aristocràtic per un altre: democràtic a França i comunista a Rússia; amb resultats a llarg termini molt diferents, però aquesta és una altra història. Els *senyors* d'avui no duen els títols de ducs i marquesos sinó els d'alts funcionaris i directius de l'Ibex; i en lloc de *drets senyorial*s en diem corrupció, però essencialment és el mateix esquema. A aquesta característica se n'hi afegeix una que no tenen ni la francesa ni la russa, però sí molts altres que hi ha hagut al llarg de la història: és una revolució anticolonial; i com en tots aquests casos, la casta colonial ha generat una subcasta local de nadius –des dels sipais de l'Índia al *moro amigo* de fa cent anys al Marroc: no cal dir els nostres noms ara– que s'han prestat a servir els colonitzadors a canvi d'algunes engrunes de poder i de diners. La nostra és, doncs, una revolució política en sentit clàssic.

Però aquesta revolució és revolucionària en el sentit que tot i que és clàssica en les seves causes i en la seva finalitat, es tracta d'una mena de revolució completament nova en la seva metodologia: d'aquí que l'hagi qualificat de revolucionària i que la consideri digne d'estudi en el futur.

Tradicionalment, les revolucions eren essencialment violentes i les feien els pobres. Les revolucions americanes (del Nord i del Sud) van ser dirigides per colons enriquits, però qui les feia era, com en totes, una massa de gent que no tenia gairebé res a perdre més enllà d'una vida que no era gaire millor que la mort. Per això, perquè no tenien res a perdre, s'alçaven en armes contra el poder constituït, el qual, naturalment, responia amb la mateixa moneda. En aquest sentit, les revolucions americanes no van ser una excepció: la potència colonial va respondre amb la guerra, com sempre. I el mateix passa en el nostre cas: Espanya ens fa la guerra, entre altres raons perquè no sap fer altra cosa. Però, ai las, aquesta guerra ja no pot ser en el sentit tradicional.

Von Clausewitz, considerat el gran teòric occidental sobre la guerra, la va definir com "la continuació de la política per altres mitjans", i això és exactament el que estan fent. La diferència és que el món avança –encara que de vegades no ens ho sembli– i avui aquests "altres mitjans" ja no poden ser tancs i canons. Per això usen els que sí que tenen a l'abast: des de jutges i fiscals fins a inspectors d'hisenda, impagaments i mesures legals pensades per fer mal. Tot això, és clar, amb l'ajut d'armes d'allò més clàssiques: la propaganda, la difamació, la mentida, el suborn i les pressions internacionals a la recerca d'aliats. I, naturalment, un seguit de provocacions per veure si esclata l'espurna violenta que permeti aplicar receptes més tradicionals que, val a dir-ho, dominen molt millor que nosaltres.

Estem molt cofois de "la revolució dels somriures" però hem de ser conscients que això és possible només perquè la guerra clàssica no és aplicable. No fa tant de temps el somriure se'ns hauria glaçat als llavis ja fa anys: potser no el primer gran Onze de Setembre (2012) però amb tota seguretat la Via Catalana del 2013 no hauria estat possible i la V del 2014 hauria estat una massacre, suposant que s'hagués pogut fer.

Per tant, siguem-ne conscients: si hem arribat on hem arribat sense violència és perquè la recepta tradicional ja no és possible; el 1r d'octubre van fer un assaig per veure fins on es pot arribar avui en dia per aquest camí; i val a dir que els resultats no els van ser tan negatius com tots ens pensàvem.

Però al costat d'això, la nostra revolució té encara un altre aspecte nou: la revolució popular ja no la fan els pobres. A la Catalunya d'avui no hi ha *sans-culottes* que no tinguin res a perdre, com no ho tenien els camperols russos de 1918. Els protagonistes d'avui són –som– gent que sí que té coses a perdre: digueu-ne classe mitjana si voleu. Qui més qui menys té el seu cotxe, una segona residència o un televisor de plasma: ja m'enteneu. I això és el que fa que la capacitat de resistència sigui més gran –per això ja fa set anys que dura, una durada insòlita: les revolucions tradicionals no duraven més de cinc anys– però alhora ens fa menys compromesos i facilita la nostra divisió interna. La por a perdre més del que hom està disposat a arriscar fa que una vaga general indefinida, per exemple, no sigui possible. O que hi hagi qui es cregui les promeses de l'enemic de “portar-se bé”, quan la història ens demostra que ni ho ha fet mai ni tampoc ha complert mai les seves promeses. I com que una acció violenta definitiva tampoc no és possible, es perpetua aquesta mena d'empat que esperem que es trenqui algun dia i sigui a favor nostre. Però de moment, la cosa –sembla– va per a llarg.

I així estem. Fent història en el sentit que estem assajant una cosa mai vista: una revolució sense violència i amb revoltats que no passen gana. I com que és completament nou, no hi ha precedents on emmirallar-se i ningú no sap quina és la recepta bona.

Això sí, sembla que “ells” no ho han entès més enllà de la prohibició de bombardejar Barcelona com feien sempre. I aquest és el nostre gran avantatge: nosaltres sí que sabem que estem explorant en terreny desconegut, mentre que ells creuen que

només hi ha hagut un canvi merament operatiu.